Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001970

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бойченко Тарас Олегович

2. Taras O. Boichenko

Кваліфікація: 033

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0008-6085-6966

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 033

Назва наукової спеціальності: Філософія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 033 Філософія

Дата захисту: 23-06-2025

Спеціальність за освітою: Образотворче мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9327

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 02.81

Тема дисертації:

1. Філософсько-світоглядний зміст міфології і обрядовості в контексті світової культури

2. Philosophical and worldview content of mythology and rituals in the context of world culture

Реферат/анотація:

1. Феномен міфології є важливим об'єктом філософського дискурсу. Недостатньо дослідженими залишаються змістовно-символічні виміри міфології та її вплив на світову культуру. На основі аналізу комплексу джерел здійснено філософську концептуалізацію міфології та обрядовості, виявлено основні характеристики їх філософсько-світоглядного змісту. Вони розкриваються через теоретико-методологічне осмислення, ідейно-образну спрямованість, ритуально-обрядову прагматику, мотиваційно-символічну базу та культурно-цивілізаційну приналежність. Перший розділ включає критичний огляд міфологем, які розкривають генетичний зв'язок культури з міфологією та обрядовістю. Розглянуто основні методологічні підходи до аналізу міфо-ритуальної традиції. Аналізуються матеріальний, етичний, естетичний, психологічний та історичний аспекти розвитку міфології та обрядовості. Другий розділ присвячено аналізу міфологічної моделі світу й ритуальної праксеології. Міф моделює світ як органічний синтез соціального

досвіду та людської уяви. Міфологічний світогляд репрезентує первинну форму нелінійного мислення, яке виконувало соціально-інтегративні функції, підтримання порядку, спадкоємності, поваги до традиції тощо. Розглянуто елементи міфологічного світогляду в їхній системній цілісності. У третьому розділі досліджено міфологічні засади цивілізаційних типів Заходу і Сходу, а також основні форми репрезентації міфів у сучасній культурі. Саме міфологічний світогляд є основою унікальності культур. Проаналізовано провідні тенденції розвитку сучасного міфу, зокрема, втрату ним універсалістських форм та зростання фрагментації. Міфотворчість є різновидом культурної індустрії, аспектом проектної культури, яка забезпечує соціальні й культурні інновації. У сфері гібридної війни зіткнення міфів є однією з базових стратегій. Збереження осердя національного міфу України – складова незламності у протистоянні агресору. У висновках акцентується, що в основі міфології і обрядовості лежить прагнення опанувати природний і соціальний світ засобами міфологічного наративу та обряду. Це забезпечувало духовну та соціальну інтеграцію соціуму. Міф як форма світогляду залишається важливою характеристикою Сучасності, впливаючи на духовний світ людства та усі форми культури. Ключові слова: міф, міфологія, обрядовість, культура, ритуал, світогляд, символізм, архетип, цивілізація, філософія.

2. The phenomenon of mythology is an important object of philosophical discourse. The content-symbolic dimension of mythology and its influence on world culture remain under-researched. This determines the relevance of the dissertation research. The dissertation based on the analysis of various sources. It carried out a philosophical conceptualization of mythology and rituals. The main content characteristics of mythology and rituals are shown. It was done through theoretical-methodological analysis, ideological-image orientation, ritual-ritual pragmatics, motivational-symbolic base and cultural-civilizational affiliation. The first chapter includes a critical review of mythologies that reveal the genetic link between culture and mythology and ritual. The main methodological approaches to the analysis of the mytho-ritual tradition are discussed. The material, ethical, aesthetic, psychological and historical aspects of the development of mythology and rituals are analyzed. The second chapter is devoted to the analysis of the mythological model of the world and the corresponding ritual praxeology. The myth is modelling the as organic synthesis of social experience and human imagination. The mythological worldview represents the primary form of non-linear thinking, which was oriented towards social-integrative functions, maintenance of order, continuity, respect for tradition. This element is a mythological worldview that forms a systemic integrity. The third chapter contains a study of the mythological basis of civilization types of the West and the East, as well as the main forms of myth representation in modern culture. The mythological worldview is the basis of cultural uniqueness. Current myth hasn't previous universalist forms. Mainly it's refers increasing fragmentation. Mythology is a kind of cultural industry, an aspect of project culture, and it provides social and cultural innovation. The sphere of hybrid warfare is considered, and the production and collision of myths is one of the basic strategies. The preservation of the national myth of Ukraine is one of the elements of our resistance and resistance to destructive artificial myths of the aggressor. In the conclusions, the author emphasizes the attention to the fact that the basis of mythology and ritual lies purely in human desire to master the natural and social world by means of mythological narrative and ritual action. This ensured the spiritual and social integrity of the society. The mythic worldview remains an important characteristic of Modernity, influencing the spiritual world of humanity and all forms of culture. Keywords: myth, mythology, ritualism, culture, ritual, worldview, symbolism, archetype, civilization, philosophy.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Бойченко Т.О. Теоретико-методологічні підходи дослідження міфології. Актуальні проблеми філософії та соціології. Філософія. 2023. № 41. С. 3–8
- 2. Бойченко Т.О. Теорія ритуалу жертвоприношень: минуле та сучасність. Культурологічний альманах. Вип. 4, 2023. С. 114–119
- 3. Boichenko T., Zakhozhai Z., Vysotska Z., Snitovska O., Tamarkina O. Effectiveness of developing critical thinking at humanities electives in higher educational institutions. Journal for Educators,Teachers and Trainers, Vol. 14 (2). 2023. P. 567–577.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U102027

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Захожай Зореслава Володимирівна

2. Zoreslava V. Zakhozhai

Кваліфікація: к.і.н., доц., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2860-5135

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вашкевич Віктор Миколайович

2. Viktor M. Vashkevych

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1312-4315

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Код за ЄДРПОУ: 02125295

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 9, Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ороховська Людмила Анатоліївна

2. Lyudmyla A. Orokhovs'ka

Кваліфікація: д. філ. н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3536-0378

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, Київ, 03058, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куц Віктор Анатолійович

2. Viktor A. Kuts

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1911-8132

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тимошенко Тарас Сергійович

2. Taras S. Timoshenko

Кваліфікація: к. філос. н., доц., 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6785-1446

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Заблоцький Віталій Петрович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Заблоцький Віталій Петрович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Масик Марія Зіновіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна